

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ก่อนปี พ.ศ.2543 การประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย ไม่มีข้อกำหนดอย่างเป็นทางการเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี การศึกษาถือเป็นความต้องการหรือความสมัครใจของผู้ประกอบวิชาชีพแต่ละคน ในการปฏิบัติงานวิชาชีพสากลกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี มีการศึกษาต่อเนื่องเพื่อรักษาและสร้างศักยภาพด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานอยู่ตลอดเวลา ให้ก้าวทันกับสภาพเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลง รวมถึงมีการเพิ่มขึ้นของการแข่งขันการค้าเสรี และกิจกรรม ทางธุรกิจที่ซับซ้อนมากขึ้น องค์กรสากลทางวิชาชีพบัญชีจึงได้มีการกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีทุกแขนง ต้องมีการศึกษาต่อเนื่องทางวิชาชีพ

ต่อมาได้มี พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ.2543 บังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 10 สิงหาคม 2543 ได้กำหนดหน้าที่ ความรับผิดชอบของผู้มีหน้าที่ทำบัญชี และผู้ทำบัญชี โดยกำหนดให้ผู้ทำบัญชี ต้องมีคุณสมบัติและเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชีตามที่อธิบดีประกาศกำหนด เข้าร่วมรับผิดชอบในการจัดทำบัญชีของธุรกิจให้มีการแสดงผลการดำเนินงาน ฐานะการเงิน ตามความเป็นจริง และตามมาตรฐานการบัญชี โดยมีเอกสารประกอบการลงบัญชีให้ถูกต้อง ครบถ้วน ดังนั้นผู้ทำบัญชี จึงต้องมีการพัฒนาความรู้ความสามารถในด้านวิชาชีพของตนเองอยู่เสมอ

ตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่องกำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชี (ฉบับที่3) พ.ศ.2547 และประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ พ.ศ.2547 ประกาศนี้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ.2547 เป็นต้นไป โดย ผู้ทำบัญชีที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้กับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ต้องเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี ซึ่งผู้ทำบัญชีจะต้องเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ตามหลักสูตรและสถาบันที่อธิบดีให้ความเห็นชอบ ไม่น้อยกว่า 27 ชั่วโมงในทุกกรอบ 3 ปี โดยจะต้องเป็นหัวข้อทางการบัญชีไม่น้อยกว่า 18 ชั่วโมง และหัวข้ออื่นที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ ไม่น้อยกว่า 9 ชั่วโมง

ประเภทความรู้ของการพัฒนาทางวิชาชีพ มี 2 ประเภท คือ ทางการบัญชี เช่น ทำกิจกรรม หรือเข้าร่วมการอบรมสัมมนา ไม่น้อยกว่า ปีละ 6 ชั่วโมง และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ เช่น ทำกิจกรรม หรือเข้าร่วมอบรมสัมมนา ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี หรือ

เทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวกับการบัญชี หรือเรื่องอื่น ๆ ที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ได้ประกาศ กำหนดเพิ่ม ภายหลัง อบรมภายใน 3 ปี ปีก่อนที่ชั่วโมงก็ได้ โดยเริ่มนับตั้งแต่ 1 มกราคม 2548 เป็นปีแรก ในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งหรือหลายกิจกรรมรวมกันได้ ได้แก่ การอบรมหรือสัมมนา การเป็นวิทยากร ผู้บรรยาย ผู้ดำเนินการสัมมนา การเป็นอาจารย์ในสถาบันการศึกษา การสำเร็จ การศึกษาในคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี การผ่านการศึกษาเฉพาะรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับ วิชาชีพบัญชี และกิจกรรมอื่นที่อธิบดีประกาศกำหนดในภายหลัง

จากการประกาศใช้พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ.2543 มาตรา 7(6) และตาม ประกาศ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง กำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขการเป็นผู้ทำบัญชี (ฉบับที่3) พ.ศ.2547 ย่อมเกิดปัญหา รวมถึงความรู้ความเข้าใจในหลักเกณฑ์การปฏิบัติตามประกาศฯ และความสนใจใน การพัฒนาความรู้ทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี ต่อผู้ทำบัญชีทั่วประเทศ รวมถึงผู้ทำบัญชีในเขตจังหวัด ปราจีนบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด ซึ่งเป็นผู้ทำบัญชีที่อยู่ในเขต อุตสาหกรรม มีโรงงาน และนิคมอุตสาหกรรมอยู่หลายแห่ง ฉะนั้นผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษาปัญหาของ ผู้ทำบัญชีในจังหวัดดังกล่าว เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้น และเป็นแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำไปใช้ในการแก้ไขปัญหาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการสำรวจความคิดเห็นของนักบัญชี ในเรื่องความรู้ความเข้าใจ ความต้องการ และผลกระทบจากการที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้ออกประกาศกรมพัฒนาธุรกิจ การค้า พ.ศ.2547 เรื่อง กำหนด หลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่อง ทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีนั้นว่าเป็นไปด้วยความเหมาะสมและตามความต้องการของนักบัญชีใน ด้านการปฏิบัติตามกฏน้อยเพียงใด การศึกษาในครั้งนี้ได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการศึกษาดังต่อไปนี้

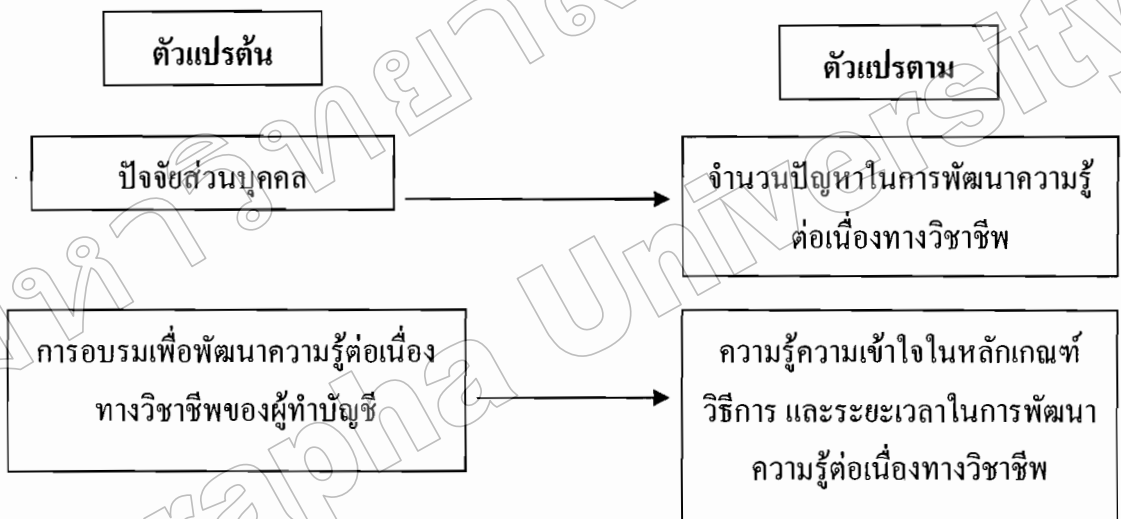
1. เพื่อศึกษาถึงความรู้ความเข้าใจในเรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการ พัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี ในประกาศฯ พ.ศ.2547 ของผู้ทำบัญชีในเขต จังหวัด ปราจีนบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด
2. เพื่อศึกษา ความต้องการของผู้ทำบัญชีในการพัฒนา ความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ใน เขตจังหวัดปราจีนบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด
3. เพื่อศึกษาถึงปัญหาในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในเขต จังหวัดปราจีนบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด

สมมติฐานของการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ผู้ทำบัญชีที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน (เพศ อายุ ระดับการศึกษา ลักษณะอาชีพ และรายได้ต่อเดือน) มีลักษณะปัญหาการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพที่เกิดขึ้นแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 การอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพผู้ทำบัญชีมีผลต่อความรู้ความเข้าใจ ในหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงความรู้ความเข้าใจในเรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี ต่อประกาศของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า พ.ศ.2547 ของผู้ทำบัญชีในเขตจังหวัด ปราจีนบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด
2. ทราบถึงความสนใจ และความต้องการ ในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในเขตจังหวัด ปราจีนบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด

3. ทราบถึงปัญหาเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขอย่างถูกต้อง ในการพัฒนาความรู้
ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ของผู้ทำบัญชีในเขตจังหวัด ปราจีนบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง จันทบุรี
และตราด

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาจะทำการเก็บข้อมูลจากผู้ทำบัญชีที่ขึ้นทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า และ
ได้รับเลขประจำตัวผู้ทำบัญชีแล้ว ที่อยู่ในเขตจังหวัดปราจีนบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง จันทบุรี
และตราด รวม 6 จังหวัด

ข้อจำกัดของการวิจัย

1. ในการวิจัยครั้งนี้ ศึกษาเฉพาะผู้ทำบัญชีในเขตภาคตะวันออก ดังนั้นผลของงานวิจัย
อาจไม่เหมาะกับการนำไปใช้กับผู้ทำบัญชีในภาคอื่น
2. ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม ดังนั้นผลงานวิจัยจะมี
ความน่าเชื่อถือหรือไม่ขึ้นอยู่กับผู้ให้ข้อมูลในการตอบแบบสอบถาม
3. ในการวิจัยครั้งนี้ ศึกษาในช่วงเวลา ระหว่าง เดือนมกราคม – เดือนเมษายน
พ.ศ.2548 ดังนั้นปัญหาที่ได้จากการวิจัยจึงเป็นการแสดงปัญหาในช่วงเวลาดังกล่าว ด้วยเหตุนี้
ปัญหาบางปัญหา อาจได้รับการแก้ไขภายหลังจากช่วงเวลานี้แล้ว
4. ในการวิจัยครั้งนี้ มีข้อจำกัดเรื่องเวลา และค่าใช้จ่าย ทำให้ไม่สามารถ เก็บข้อมูลจาก
แบบสอบถามได้ในปริมาณมาก ๆ ได้

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ผู้ทำบัญชี หมายความว่า ผู้ทำบัญชีตามกฎหมายว่าด้วยการบัญชี
2. ผู้ที่ขึ้นทะเบียน หมายความว่า ผู้ทำบัญชีที่ขึ้นทะเบียนไว้กับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า
3. ประกาศ ฯ หมายความว่า ประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์
วิธีการ และระยะเวลาในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2547
4. ผู้ที่ผ่านการอบรม หมายความว่า ผู้ทำบัญชีที่เคยเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาความรู้
ต่อเนื่องทางบัญชีแล้ว